

Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél „ „ . . . 2 frt 50 kr.
Negyed „ „ . . . 1 frt 25 kr.
Tanulóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítottak.

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Rochus-utca 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdá-jába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adnak vissza.

Közlekedési ügyünk.

Örömmel constatáltuk több ízben, hogy hatóságunk az adminisztráció terén dicsérendő buzgalom fejt ki, kiemeltük, hogy a kulturális élet terén, átvésztés intézmények létesítésén fáradozik, gondosságát sok irányban terjeszt ki, czélja, törekvése az, hogy a modern haladás tényezőit megteremtse.

Nem volt szerencsénk megolvasni polgármester ur évi jelentését, így nem tudjuk, vajlon közlekedési ügyünk mult évi állapota miként jellegzetes.

A közlekedési ügy fontossága azonban megérdemli, hogy az minden oldalról megvilágíttassék.

Mint főtén kereskedő és iparos városnak kétségtelenül nagy szüksége van jó, biztos, közlekedési utakra, melyek a behozatal és kivitel forgalmát elősegítik.

Az ipar és kereskedelem élénkésége fenntartása teszik kötelességünké, hogy oly utainak legyenek, melyek biztosan az idők minden esélyeivel szemben.

A város, mint önálló, törvényhatóság, oly fekvéssel, oly határral bír, mely lehetővé teszi, hogy bizonyos program szigorú végrehajtása mellett, első rendű utakkal díszeltesdünk.

Nem csak a megélhetés ösztöne kényszeríti jó utak készítését, azoknak fenntartására a várost, hanem az anya megyének versenye is.

Tudva van, hogy a megye déli részeiben, a megyei adminisztráció első rendű műutakat készítettett, azokat Zomborban, mint a megye főszékhelyén központosítja, s már ez által alsó-Bácska kereskedelmét, iparát magához vonja.

Tudva van, hogy a köztutakra vonatkozólag a megyei adminisztráció éjzszak Bácskára terjed most ki, így szél-tében, hosszában oly erős kötelekkel fűzi

a központhoz a megyei községeket, hogy ezáltal sok helytől elvonja a kereskedést, el az ipart, s azt központosítani örekszik.

Mily deprimáló hatással lehet ez városunk kereskedelmére, iparára, egy példa felhozásával feltüntethető.

Mielőtt az „Alföld-Plummi“ vasút kiépült, nem csak a felső és középső Bácskának volt Baja piaca, hanem mélyen, alsó Bácskából is felekeresték azt, egy hetipiac hatványozottan sürűbb, népe-sebb volt, mint most bármily látogatott országos vásárunk.

Igaz, nem csupán ezen tényező absorboátia töltik a kereskedelmet, igaz, hogy különösen azon körülmény, hogy az újabb időben számos község is nyert vásári engedélyeket, melyek szintén befolyással voltak és vannak hanyatlásunkra, de mégis kétségtelen, hogy az alföld-fiumei vasút útját rajtuk oly mély sebet, melyet begyógyítani képesek nem vagyunk, ez tett csonkává.

Vajlunk meg, hogy adminisztráción ezen ágára nem fordítottunk eddig oly figyelmet, milyet kellett volna, s most, midőn újabb csapás fenyegeti létéréinket, a tan akaratlanul elének többet kez-tjűt felvenni nem csak szükséges, hanem kötelesség is.

Általános panasz, hogy utaink az év csekély részének leszámításával, csaknem járhatlanok, alig-alig gondol azokkal más, mint a teremtő jó isten, nyarón a homok, ősz-, tavaszkor pedig a fenekel-leu sár remíti az útrakelőt; s ha hozzávesszük, hogy pár év óta enyhe tel-lünk van, a kemény hűdég, mint kövöző örö is, elhagy bennünket, így ez év egész folyamán miserális állapotokat látunk.

Sok pénzbe kerülnek a jó utak, az kétségtelen, de hát a betegség, melyet kúrálunk kell, oly komoly, oly acurt, hogy a gyógyítási költségektől visszari-

adunk nem szabad, hisz életünket kell megvédenünk.

Ezen állapotot tovább túrni nem lehet, nem szabad.

Most az ideje, hogy tervszerű munkákodás állapotassék meg, s a mint az úrsinálás ideje beköszönt, a munkássá-gnak is hely kell állania.

Hiszük, reményeljük, hogy ható-ságunk ezen a téren is kifejté tapasztalt munkásságát.

A *szociális jog* bérbeadására vonatkozó közgyűlési határozatát a belügyminiszter meg-szemlélte és elrendelte annak újabb szabályszerű átírásának leendő bérbeadását.

A *szociális bizottság* e hó 22-én délután ülést tartott, a melyben az idén teljesítendő közlekedési sorrendre állapították meg. E szerint a közgyűlésnek a következő utcák fog-nak kiközéskészítve ajánlatni: járdafektetésre a fürdő-, újvilág-, kaszárnya-, zoldfa-gátsamb-, proválva-, Bódög- és özevgy-utcák, valamint a nyerges utcai Bischof-házról a kis vásártéri Pendl-házig; — a kocsiutak közlekedésére az újvilág-, kaszárnya-, zoldfa-és fecske-utcák, a biktlyi ut, a nyerges-utcai Latovicz-házról a szegedi utig terjedő ut, és a Szegedi- és vasuti utak kijavítása.

Szűk. kir. Baja városában 1884-ik évi országos vásárok a következők időben fognak megtartatni, és pedig:

1. Bálint-napi vásár február 10. és 11-én,
2. Sz. György-napi vásár ápril 20. és 21-én,
3. Magdolna-napi „ július 20. és 21-én,
4. Máté napi „ nov. 21. és 22-én,
5. Miklós-napi „ nov. 30. és decz. 1-én.

Baja, 1884. január 21.

Scheiner Gyula,
főképírtő.

Az eskü az életben.

A székelyhídi „Érmellék“ e cím alatt kitűnő tollal írt czikkorozatot hozott, melyet — mint nézetünkkel telje-sen megegyezőt — egész terjedelmében átvesszünk.

Naponta mind sürűbben ostromolják azt, mi a dolgok természetes rendjével összefügg. A materializmus a magán ügy mint a közéletben, nem tür meg semmit, mi állásponttalval összhangzásban nem áll. Mit keretében nem szoríthat, az ellen fegyvert ragad, és meg nem nyugszik, míg szánuhá. Így megtámadja furlang-jaival az esküt is, igyekező az a nyilvános élet keretéből kiszorítani. Nem régen történt nem is nálunk, hogy bizonyos parlamentben, a vallási eskü eltör-lését indítványozták. Az indítvány nem falált ugyan kedvező fogadtatásra, de már maga azon körülmény, hogy mint indítvány szerepelt, nevezetes jele az időnek. Nincs miért kétkelnedi többé arról sem, hogy a világ gondokodni fog, miszerint az eskü a napi kérdések sorából le ne vessésk, mindaddig, míg szájze szerint megoldást nyer.

Esküszünk akkor, mikor állításunk igazsága mellett az istent tanúbizonysá-gul hívjuk. Az eskűnek az a rendelteté-se, hogy állításunk igazságot bizonyos tényleges dologra néve megerősítse. Téy-leges állításunk igazságot ugyanis csak arról állapíthatjuk meg, ha tanunk an-nak igaz volta mellett keszedik. Amde sokszor fordul elő eset az életben, midőn taunt előállítani képesek nem va-gyunk. Ilyenkor van szükség az eskűre, melyben Istent hívjuk föl, hogy tanus-kozzék annak igazsága mellett, amit állítunk.

Világos, hogy amit állítunk, annak legerősebb igazolása épen abban rejlik, hogy istent tanúságu hívjuk. Az isten mindent tud. Ismeri a multat, jelent és jövődőt, a színek legtitkosabb gondo-latát és legrejtettebb érzelmét épen úgy, mint az ember benső akarát elhatározá-sát, azok öszinteségét vagy elvasztását. Ezenkívül Istenhez, az ő föltétlen igaz-mondóságánál fogva semmi hazugság vagy

TÁRCSA.

Nem köll a német!

Elbeszélés, írta: BARÁT JÓZSEF.

Polyhós Sanyi bátyánk dühösen mérí végig lejtveit a szobát. Balkezeben hosszú szaru, caüst kúpakos pipája, jobbjában pedig az ő kedves fogadott fiától kapott levél. Furesza dolgok lehettek abban a leveleiben, hogy annyira vihettek Sanyi bátyánkat, hogy meg a pipa is kiadulhatott kezében. Pedig hát meg se volt valami különös abban a levél-ben. Sőt elenkezők. Sanyi bátyánk nagyre-ményű fogadott fia, Harscsa Bandi most sem írt mást, mint legutóbbi leveleiben. Mi le-be-tett tehát az a szörnyű dolog, a mi Sanyi bátyánkat kizokorra sodrából? Halljuk csak a levelet, s akkor megtudjuk az okot.

Aranyos Atyusom!

Igaz, hogy meg két hete sincs, hogy levéllel alkalmatlanodtam nekded, de nem bírok ellentáni szívnemnek, mely parancsolja, hogy tudakozdjam drága egészségéged felől. Munkóri leveleimben egészségi állapodról egy szót sem írtál, pedig tudhatod, hogy az inkább érdekel engem, mint ama doratózó szavak, és búcsúleveleket, melyek ki-szerelésnek küldöd azt a pár tortácskát. Kérlek tehát öszléd el aggodalmamnak ne lényos sor által, és megkészedj 150 írtot küldenem, mert a munkóri szó formát nem kerütd. Bizva nemes szívedben bizton reménylem kéresem meghallgatását, s maradok teged hon szerető fiad Harscsa Endre.

Polyhós Sándor agglagény volt s azon kívül vagy 800 hold föld és 2000 birka boldog tulajdonosa. Gyermekkorában a hímző nagyon lefelezta az areát, s az a czitra emlekk örökre megmaradt rajta. Ifjú korában egy szegény leányba szeretett, de ragyas arca nem hódította meg a kis Erzsike szí-yecekjét. És különben Erzsike maga is

foglya volt egy szegény de csinos ifjúnak Harscsa Belának, ainek bogár szeme, s csinos bajsza többet nyomott Erzsike latjában, mint a ragyas Polyhós 2000 birkaja s 800 hold földje. Ement ugyan Polyhós háztól négy, de kitettek a szüret és Erzsike nemsokára Harscsán asszony lett.

A mi Polyhósinknek azonban volt anyyi esze, és nem evett gyulafejeket s duellumra nem hirta meg szerencséséb vetélytársát, mint a mostani kakasvéri ifjúonok, hanem hazamenve megnezte magát a tükörben, azután fájdalmában keserűen leinevetett:

— El is ment volna ennek a kis lány-nak az esze, ha belém szeretett volna.

Minthogy pedig Harscsának mint afele irnokocskának nem igen volt mit aprítani a tejbé, és egy keserves boldogsága várt Erzsike-ket, Polyhós Sándor megszánta Erzsiket, kit meg mindig szeretett és feltette maga-ban, hogy segíteni fog rajta.

Be is állított egy szép napon Harscsához s szöröncsés jó napot kívánva egy-pár szora kérte Harscsát. Midőn egyedül voltak Har-csával jó szíveit keré ötet:

— Jó Harscsa barátom nagy szükség-szen szenvedek, a melyből csak barátom uram segíthetne ki.

— Hnábr nem fogom fel, hogy mi do-logban lehet hasznára barátom uramnak, de azért igérem, hogy a mit tehetek, szíve-sen megfogom tenni.

— Nincs tisztartóm, tehát hű és meg-bízható embert keresek, kire az egész jószág kezesletét bízhatom. En is ismerem Harscsa urat s nagyon meggyutattva érezem magam ha birtokomat hű becsületes kezékre bízhat-nam Nem fogadna el tehát nálam a tisztartó-ri állást?

— Meglehet győződve uram, — felelt meglepetés Harscsa, hogy nagyon szívesen eléget tennek kéresemnek, sőt valóságos Isten-áldás volna nekem ezve, ha ajánlatát elfogad-hatnám, de Polyhós uram tudja, hogy a gaz-dasázhhoz nem igen értek és így tisztá lelki-ismerettel nem is szabad elfogadnom nemes ajánlatát.

Ha csak ez a kifogása, úgy adja ide ke-zét bátran. A mily ügyes embernek ismerem, meg vagyok győződve, hogy csakhamar meg-szerzi magának a szükséges ismereteket és gyakorlatot. Ha esalatkozom, úgy magam le-szek az oka. Most már minden aron kívánom, hogy kerésembé beleegyezzen, szolt jószívu mosolyal Polyhós — barátságos erélyel Harscsa kezét egykezűven megragadni.

— Nyujt-a már ide kezét, így ni! — szolt végre, midőn Harscsa engvede a gyengéd erőszaknak, odanyujtá kezét, tehát bírom szavát. Jövő hó elején már behurcolkodtat a tisztartóri lakásba.

— Polyhós ur nagyon jószívu irántam, — mondá riarsca, nagyon sajnálnám, ha esalatköznek bennem.

— Hallgasson már erről. Inkább kös-sük ki a feltételeket.

Nagyon hamar kiegyeztek egymással, mert a jószívu Polyhós, kit csak azon czél ve-zett, hogy egykor szeretett Erzsikéjét jobbn anyagi viszonyok közé helyezze, mindent szíve-sen megadott. Midőn belépett Erzsike, így szólták meg őt férje.

— Erzsikém gondold csak, mily szerenc-sés ért bennünket. Akarva nem akarva Polyhós ur tisztartója lett. Gondoltd-e valaha, hogy tisztartóné valik belőled?

— Isten áldja meg jó szívet Polyhós ur, szolt megindulva Erzsike. Tudom, hogy meg-bocsátott nekem, de . . .

— Hagyjuk azt, ami elmúlt. Magam is belátám, hogy nem vagyok férjnek való, mert nincs az a leány, ki belém szerethetne. Aki pedig mégis nőü jonne hozhatom, az csak va-nomra vetette szemét; az olyan meg nekem nem kell. Legjobb lesz feleség nélkül lennem.

Keresésbe leszelnek, kik az ily esetet, mint a milyent most hallottunk, lehetnek tartják, de gondolják meg, hogy elbeszéltem tárgyát meg a barnuczas évekből vettem, midőn még nem volt szokásban, mint most a „pénzházás-ság“. Az akkori idők emberei még vallásos

keblűek voltak, kik előtt a házasság szentség volt, melynek megsértője közmegvetés tárgya volt. Most persze az emberek egész más véle-ményben vannak. Nem csoda tehát, hogy oly gyakori most a házasságtörés, törvénytelen szült, valhátrasság és a vallástalanság egyéb szörnyűségeit. Ezeket azért hozom fel, mer, ma lehetetlennek látszik, hogy egy fiatal férj egykori vetélytársától, ki meg nőtlen, ily aján-latot elfogadjon. De hát akkor más idők jártak. Harscsának eszébe sem jutott gyanakodni, de nem is lett volna oka.

Az új tisztartó a kitűzött időre elfoglalts helyét és nemsokára úgy begyakorolta magát a teendőbe, hogy csakugyan ember volt a gátón. Nemsokára azonban súlyos csapás érte. Ép akkor, midőn leghőbb kedvére vajo kiadta kény. Nem lehet leírni a férj fájdalmát, habár gyermeke, az egészséges kis fia, kit Erzsike és szörnyűségeit, némileg enyhítette is azt. A bu és szomorúság azonban néha erőt vettek rajta, és ilyenkor oly szörökötött lett, hogy épenúgy nem tudta mit cselekszik. Egykor a malomban lévén, hol Polyhós számára buzát a kőzetet, ismét meglepte a szomorúság és szörököttségében a malomkerékbe jutott, mely karját s fejét összezarta. Másfélnapi kim után követte n-jét, s a kis Bandi árva maradt.

Az árva fiú Polyhós vette magához s mint édes fiát nevelte. A fiú szépen gyarapo-dott, úgy testileg mint szellemileg, csakhogy egy kisre korhelt lett, amiben különben nagy része volt nevelőapjának is, ki talásgos szer-retelvel viseltetvén iránta, minden vagját be-szóktá tölteni.

A fiú elvégezvén a gymnasiumot, a p-i lycéumnak lett hallgatója. Itt kezdett ám csak mutatni. Minduntalan írt atyjának pénzért, ki eleinte küldött szótlanul, de vég-re mégis csak megalkotta, s a pénzés leve-lekben kemény dorgatorimat is a küldött szer-retellet neveltének. Bandi azonban tudott hi-zelegeti az öregnek és így sikerült még

FERENCZ JÓZSEF

KESERŰVIZ

„Kis adagban hatásos, „Korodámon a legked- „Hátasosabb mint a
nem kellemetlen ízű.“ veltebb hashajtó viz.“ többi budai vizek.“
Dr. Korányi tanár. | dr. Kézsmárszky tan. | Dr. Gebhardt tanár.

Kéretik a forrás használásakor mindig az egyedül helyes
elnevezést „FERENCZ JÓZSEF“-keserűviz használni. Kapható a
gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben.

A szétküldési igazgatóság Budapesten,
Váci-utca 18. szám.

Magas jutalék biztosítása
mellett ügynököket keres
Magyarország minden vi-
dekén

FRIEDMANN & WÜRSCHING

mezőgazdasági gépek gyára és raktára
Szered, a Vág mellett.

Tudósítások kéretnek.

MEGHÍVÁS.

A bajai kölcsönös segélyző-egylet
igazgató-tanácsa f. hó 19-én tartott ülésében hozott hatá-
rozata szerint az alapszabályok 25. §-a értelmében az ez évi
rendes közgyűlését

1884. évi februárhó 17-ére tűzven ki,

melyre az egylet tagjai oly hozzáadással hivatnak meg,
hogy az a jelzett napon délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor a „városháza“
nagytermében fog megtartatni.

Ez alkalomra a következő napirend állapittatik meg :

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottságnak a lefolyt évről szóló ügy-
kezelés iránti jelentése.
2. Az igazgató-tanács és a felügyelő bizottság által megbírált mérleg be-
terjesztése, és az igazgató-tanács és a felügyelő bizottságnak számadási felmentvénye.
3. Az 1879-ik évtársulat végelszámoló 5 tagból álló bizottmány megválasztása.
4. A sorrend szerint visszalépett, de újonnan megválasztható 6 igazgató-
tanácsi — és 3 póttag megválasztása.
5. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő bizottság megválasztása.

Baján, 1884. január 25.

A bajai kölcsönös segélyző egylet
igazgatósága.

Jegyzet. A mérleg és a lefolyt üzlet-évről szóló igazgatói jelentés, ugyszintén
az egyleti tagok betűrendes névsora az üzletrészek kiténtetével és
nyolcz nappal a közgyűlés megtartása előtt egyeletünk helyiségében
átvehető.

Üzlethelyiség: Baján, Bódog-tér, Scheibner-fele ház.

NÁNAY LAJOS KÖNYVNYOMDÁJA

KÉSZIT

GYORSAN, CSINOSAN és JUTÁNYOS ÁRON

mindennemű

NYOMDAI MUNKÁKAT.

RAKTÁRON TART

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKAT

ugyszintén

kötelezvényeket és ügyvédi meghatalmazásokat.

Üzlethelyiség: Baján, Bódog-tér, Scheibner-fele ház.